

KRYPTOSPORIDIOZA: CIEŁĘTA

Opis choroby

Kryptosporydiozę wywołuje zakażenie pierwotniakiem jednokomórkowym (nie bakterią) *Cryptosporidium parvum*. Ten pasożyt pierwotniakowy przenoszony jest z odchodów do przewodu pokarmowego. Pierwotniaki wnikają przez szczytową powierzchnię (rąbek szczoteczkowy) enterocytów w dystalnej (ostatniej) części jelita cienkiego i proksymalnej (pierwszej) części jelita grubego, formując wakuole pasożytnicze, jeżeli mają możliwość rozwoju. Infekcja skutkuje zapaleniem gruczołu jelitowego i podśluzówki, martwicą mikrokosmków jelitowych, zanikiem kosmków i obniżoną aktywnością enzymów błony śluzowej. Wszystko to powoduje obniżenie zdolności absorpcyjnej jelita, fermentację składników pokarmu w świetle jelita i biegunką osmotyczną.

Kryptosporydioza obserwowana jest zazwyczaj u cieląt między tygodniem a dwoma tygodniami życia. Choroba ta jest rzadka wśród zwierząt starszych niż miesiąc, gdyż w tym wieku nabywają one odporności na infekcję.

Objawy

- Biegunka – odchody wodniste i zielonkawe, czasami krwawe.
- Kolka i bóle.
- Depresja, utrata apetytu i wagi.
- Wiele zainfekowanych cieląt nie cierpi na biegunkę z przyczyn dotąd nie poznanych. W wielu przypadkach kryptosporydia występują wraz z innymi schorzeniami, szczególnie wywołanymi przez rotawirusy. W takim wypadku infekcja przebiega ciężiej i u większej liczby zwierząt.

Rys. 1: Typowa biegunka wywołana przez *Cryptosporidium parvum*

Koszty choroby

- Utrata wagi
- Koszty leczenia
- Upadki zwierząt

Wektory

- **Środowisko**

Do narażenia pierwotnego dochodzi z chwilą umieszczenia cieląt w miejscu skażonym pasożytami, umożliwiającym pobieranie pierwotniaków z pokarmem.

- **Materiały**

Zakażone wyposażenie.

- **Zwierzę**

Głównym źródłem infekcji są same cielęta, które z kolei zakażają swoje własne środowisko.

- **Woda zasilająca i pitna**

Kryptosporydioza rozprzestrzenia się wśród cieląt poprzez spożywanie paszy lub wody pitnej skażonej odchodami zawierającymi inwazyjną postać oocysty.

- **Sposób hodowli**

Niewłaściwe czyszczenie pomieszczeń dla zwierząt.

- **Transport**

Do zakażenia łatwo dochodzi w skażonych pojazdach służących do transportu.

→ **GŁÓWNY WEKTOR: zwierzęta**

Zapobieganie

Dla efektywnej kontroli kryptosporydiów istotne jest dobre zarządzanie i utrzymanie poziomu higieny. Oocysty można wyeliminować poprzez mrożenie i kompostowanie, lecz są one niezwykle odporne na substancje dezynfekujące. Dobre wyniki osiąga się poprzez mycie powierzchni na gorąco, a następnie dokładne ich suszenie. W warunkach terenowych jest to praktycznie niemożliwe do wykonania. Stąd też są dostępne środki dedykowane Kryptosporydiozie.

Zapobieganie chorobie opiera się na:

- Ochronie poidel i karmideł przed zanieczyszczeniem odchodami poprzez ich podnoszenie lub okrywanie.
- Podnoszeniu poziomu ściółki w celu ograniczenia zanieczyszczenia.
- Czyszczeniu i dezynfekowaniu wszystkich pomieszczeń środkami usuwającymi oocysty.
- Cielęta dotknięte chorobą należy oddzielać od innych zwierząt, a ich odchody regularnie usuwać w celu ograniczenia narażenia innych cieląt.
- Regularne podawanie siary jest ważnym czynnikiem zapobiegania infekcji wtórnej i pogorszeniu ogólnej sytuacji.
- Po nabyciu nowe zwierzęta należy poddać dwutygodniowej kwarantannie w celu obserwacji pod kątem konieczności ich oczyszczenia.

Czynności kontrolne

Wiele cieląt wyzdrowieje bez konieczności leczenia. W przypadku odwodnienia należy podać elektrolity. W cięższych przypadkach stosuje się leki jako dodatek do działań zapobiegawczych w celu ograniczenia nasilenia choroby i zapobieżenia jej rozprzestrzenianiu na inne zwierzęta.

Zalecane procedury

Każdy wektor zakażenia wymaga wdrożenia protokołu higieny. Zalecamy zapoznanie się z następującymi Protokołami Celowymi:

OGÓLNE ZASADY
HIGIENY

HIGIENA
OSOBISTA

ZARZĄDZANIE
STADEM

Źródło: www.coloradodisasterhelp.colostate.edu/prefair/disease/dz/Cryptosporidiosis.html